

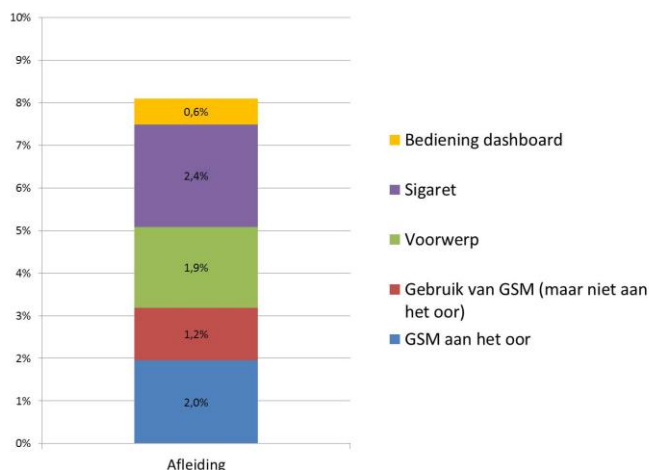
22 januari 2014

BIVV stelt onderzoeksresultaten over afleiding achter het stuur voor

De oorzaken van afleiding achter het stuur nemen de laatste jaren alleen maar toe. Om meer te weten over de omvang van dit fenomeen, heeft het Kenniscentrum van het BIVV verschillende studies uitgevoerd. De resultaten hiervan werden vandaag in aanwezigheid van staatssecretaris voor Mobiliteit Melchior Wathelet op de BIVV-stand op het autosalon voorgesteld.

Gedragsmeting op het terrein

Eind 2013 heeft het BIVV het gedrag van bestuurders op 156 plaatsen op verschillende tijdstippen en dagen geobserveerd. De resultaten spreken voor zich: op het ogenblik van de observatie **was meer dan 8% van de bestuurders afgeleid**. Dat is bijna **1 op de 12!** De belangrijkste bron van afleiding blijft de gsm: 3,2% van de bestuurders was aan het bellen (niet handsfree) of een sms aan het versturen¹.

De cijfers over het gsm-gebruik achter het stuur werden nog grondiger geanalyseerd. Hieruit blijkt dat:

- de **vrachtwagenbestuurders** het meest gehecht zijn aan hun gsm: 6,3% van hen was aan het telefoneren of een sms aan het versturen (tegenover 5,6% van de bestuurders van een bestelwagen en 2,8% van de automobilisten);

¹ Het gaat om een "puntprevalentie", die de situatie weergeeft op het ogenblik dat de bestuurders worden geobserveerd. Dit betekent dat, op 100 voertuigen die men kruist in het verkeer, drie worden bestuurd door iemand die aan het bellen is.

- het gsm-gebruik achter het stuur komt het meeste voor in **Brussel** (5,5% van de afgeleide bestuurders), gevolgd door Vlaanderen (3,4%) en ten slotte Wallonië (3,0%)²;
- de bestuurders gebruiken hun gsm het meeste op de **autosnelweg** (6,6% van de afgeleide bestuurders tegen 1,9% in bebouwde gebieden). Hoe lager de snelheidsbeperking, hoe minder afgeleid de bestuurders doorgaans zijn;
- tegen de verwachtingen in gebruiken **mannen** vaker hun gsm dan vrouwen, vooral om een sms te lezen of te versturen (1,4% van de mannen was bezig met een sms te lezen of te schrijven tijdens de observatie, tegenover 0,8% van de vrouwen);
- de gsm wordt meer gebruikt als de bestuurder **alleen** in het voertuig zit (4,1% tegen 1,3% met minstens één passagier in de wagen)
- de bestuurders zijn het meeste met hun gsm bezig buiten de **piekuren** op **weekdagen** (3,9% tegen 3,3% tijdens de spits op weekdays en 1,9% tijdens het weekend).

Enquête bij een representatieve steekproef van bestuurders

Gsm achter het stuur

Het BIVV heeft bij een representatieve steekproef van 1540 auto- of bestelwagenbestuurders een enquête gevoerd naar de afleiding achter het stuur. Ook het aspect 'vermoeidheid' is hierbij aan bod gekomen.

De meeste Belgische bestuurders beschouwen het gebruik van de gsm achter het stuur als onaanvaardbaar. 90% van hen vindt het ontoelaatbaar om een sms te versturen en 85% om te telefoneren met een gsm in de hand tijdens het rijden. Jonge bestuurders vinden dit telkens aanvaardbaarder dan oudere bestuurders.

1 op de 3 bestuurders geeft nochtans toe dat hij wel eens een sms verstuurt terwijl hij achter het stuur zit. 1 op de 2 leest naar eigen zeggen zelfs af en toe een sms achter het stuur en 45% geeft toe in de loop van het voorbije jaar zonder handsfree-kit gebeld te hebben met zijn gsm. Vooral jonge bestuurders geven toe dat ze hun gsm gebruiken terwijl ze aan het rijden zijn. En hoe jonger de respondenten, hoe aanvaardbaarder ze dit gedrag vinden.

De Belgische bestuurders zijn zich bewust van hun dalende aandacht voor het verkeer als ze al dan niet handsfree telefoneren achter het stuur. Dit bewustzijn en de perceptie van het risico op een ongeval nemen toe met de leeftijd: hoe ouder de respondent, hoe beter hij/zij de risico's van het gsm-gebruik achter het stuur begrijpt.

Vermoeidheid

Het gros van de Belgische bestuurders (85%) vindt het eveneens onaanvaardbaar om te rijden als je vermoeid bent. Meer dan de helft van de Belgische bestuurders verklaart echter in de loop van het voorbije jaar al eens vermoeid of slaperig achter het stuur gezeten te hebben. Dit komt vaker voor bij mannen, jongeren en bestuurders uit de gemiddelde leeftijdsgroep (18-49 jaar).

9 op de 10 bestuurders weet dat rijden in slaperige toestand meer risico inhoudt op een ongeval. Maar dit is niet het geval voor de jongste groep (18-29 jaar). 9 op de 10 bestuurders beseffen ook dat ze in zo'n geval beter niet achter het stuur kruipen. Ondanks dit goede risicobesef geeft 1 op de 5 bestuurders toe dat hij toch blijft rijden als hij zich vermoeid voelt. Deze tendens om te blijven rijden in vermoeide toestand is vooral van toepassing op jonge bestuurders.

Literatuurstudie over de afleiding bij professionele bestuurders

Het BIVV heeft bovendien een literatuurstudie gevoerd om aanbevelingen te formuleren over de te nemen maatregelen tegen aandachtsafleidend gedrag door professionele bestuurders (vooral buschauffeurs).

² Het gedrag van de bestuurders werd geobserveerd in rijdende toestand, dus nooit in een stilstaand voertuig (file of rood licht).

Deze studie heeft met name aangetoond dat er geen enkel verschil werd vastgesteld voor het verhoogde ongevalsrisico ten gevolge van het bellen met of zonder handsfree-kit. Het afleidende effect van de communicatie op zich blijkt de bepalende factor te zijn, en niet zozeer het loutere gebruik van de gsm.

Om het gsm-gebruik achter het stuur te bestrijden, is het belangrijk dat de geleverde inspanningen deel uitmaken van een algemene cultuur binnen de organisatie, vooral in het geval van transportbedrijven. Met het oog op sensibilisering werden er verschillende aanbevelingen geformuleerd: een duidelijk intern reglement dat gepaard gaat met de permanente toepassing ervan, een regelmatige communicatie via diverse kanalen en opleidingen, een duidelijke referentie naar het interne reglement bij een inbreuk en tijdens het functioneringsgesprek, een opvolging en permanente evaluatie van het probleem, het rapport van de taakopdracht, voldoende rustpauzes en een aanvullend onderzoek.

Besluit

Melchior Wathelet, staatssecretaris voor Mobiliteit: *"Uit de studies van het BIVV blijkt dat afleiding achter het stuur een zeer frequent fenomeen geworden is. Het gebruik van de gsm is bovendien de meest voorkomende bron van afleiding. Hoewel het risico op een ongeval algemeen bekend is, gebruikt bijna iedereen zijn gsm wel eens tijdens het rijden. Bovendien zijn 3 op de 4 bestuurders van mening dat bijna alle bestuurders soms telefoneren met hun gsm in de hand terwijl ze achter het stuur zitten. Deze banalisering van het gevaar remt een verandering van dit gevaarlijke gedrag in het verkeer af. In de toekomst zullen er dan ook nog heel wat sensibiliseringsacties nodig zijn als we de sociale norm in de juiste richting willen sturen. Bellen of rijden, we moeten de keuze maken. Want laten we nooit vergeten dat een moment van onoplettendheid volstaat om een ongeval te veroorzaken waarvan de gevolgen ons een leven lang kunnen achtervolgen."*

Contactpersonen:

Karin Genoe (Afgevaardigd bestuurder BIVV): 0495 16 54 02

Isabel Casteleyn (woordvoester Melchior Wathelet): 0476 94 13 37

Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid vzw
Haachtsesteenweg 1405 - 1130 Brussel - T +32 (0)2 244 15 11 - F +32 (0)2 216 43 42
info@bivv.be - www.bivv.be - BE 0432.570.411 -